

MISIUNEA DE OBSERVARE INTERNAȚIONALĂ A ALEGERILOR România – Alegeri prezidențiale, Turul al doilea, 18 Mai 2025

RAPORT PRELIMINAR

CONCLUZII PRELIMINARE

Într-un tur de scrutin puternic disputat, libertățile fundamentale de întrunire și asociere au fost respectate; cu toate acestea, retorica defăimătoare, lipsa dezbaterilor directe între candidații în campania oficială, reflectarea părtinitoare de către unele entități media și utilizarea persistentă a comportamentului online neautentic, inclusiv pentru amplificarea sau suprimarea mesajelor ambilor candidați, a limitat capacitatea alegătorilor de a face o alegere informată. Pregătirile tehnice pentru turul doi au fost profesionale și eficiente, în ciuda transparenței limitate continue în activitatea administrației electorale. Lacunele juridice, inclusiv lipsa de reglementare a perioadei dintre ziua primului tur de scrutin și începerea campaniei oficiale din turul doi, au condus la incertitudine cu privire la activitățile politice permise, regulile de finanțare a campaniei și mediatizarea, având impact asupra participării altor partide politice. Campania a rămas dominată de activitățile online, mesajele fiind adesea centrate pe teme polarizante și pe atacuri personale. Dezinformarea și informarea greșită au circulat în mod extensiv, inclusiv pe tema procesului electoral, cerând autorităților să răspundă public în mai multe rânduri. Încrederea publicului a fost afectată de răspunsurile instituționale fragmentate, care au abordat insuficient răspândirea în creștere a comportamentului neautentic și plângerile aferente. Ziua alegerilor a fost în general calmă și s-a desfășurat cu profesionalism în numărul limitat de secții de votare observate de IEOM, fiind remarcate unele inconsecvențe procedurale, dar care nu au afectat evaluarea generală pozitivă, în timp ce provocările privind accesibilitatea au persistat.

Primul tur al alegerilor prezidențiale repetate a avut loc pe 4 mai. Întrucât niciun candidat nu a obținut o majoritate a voturilor de la toți alegătorii înscriși, conform legii, George Simion de la Alianța pentru Unirea Românilor (AUR) și candidatul independent Nicușor Dan au trecut în turul doi. Candidatul coaliției de guvernare nu s-a calificat în următorul tur de scrutin, ceea ce a dus la demisia premierului Marcel Ciolacu. Având în vedere că cei doi candidați care s-au calificat în turul doi s-au poziționat ca fiind antisistem, rezultatele primului tur au fost interpretate de publicul larg ca un indicator al nemulțumirii publice față de partidele politice consacrate și față de „elita conducătoare”. Mediul general a rămas polarizat între cele două runde. Această perioadă a cunoscut, de asemenea, o escaladare a retoricii ostile împotriva candidaților, asociindu-i cu grupuri ale minorităților sexuale și etnice într-un mod negativ. Au existat și unele cazuri de retorică și acte anti-minorități.

Cadrul legal reglementează unele aspecte procedurale cheie ale procesului electoral, inclusiv turul doi; cu toate acestea, anumite aspecte ale dispozițiilor privind campania și mediatizarea în această perioadă sunt ambigue sau insuficient reglementate. În timp ce unele autorități au emis decizii și au făcut declarații publice în efortul de a răspunde acestor probleme, lacunele și inconsecvențele juridice au persistat, subminând certitudinea juridică pentru părțile interesate cheie ducând, în unele cazuri, la o interpretare inconsecventă de către partidele politice și candidați și la o lipsă a supravegherii și transparenței.

Administrația electorală a implementat procesul eficient și respectând termenele legale. Cu toate acestea, transparența a rămas limitată, deoarece ședințele au continuat să fie închise, iar informațiile publicate de birourile electorale au fost uneori incomplete sau inconsecvente. Administrația electorală nu a luat măsuri pentru a rezolva deficiențele identificate în primul tur, inclusiv preocupările legate de calitatea hârtiei buletinului de vot. Potrivit legii, candidații independenți nu au dreptul să nominalizeze membri în Birourile Electorale ale Secțiilor de Votare (BESV-uri) sau să aibă observatori la secțiile de votare; cu toate acestea, susținerea din partea mai multor partide politice a dus la o reprezentare de facto

a domnului Dan în BESV-uri. Pentru a asigura returnarea în timp util a buletinelor de vot de către alegătorii din afara țării care au votat prin corespondență – care puteau solicita această metodă de vot doar înainte de primul tur de scrutin – pachetele pentru votul prin corespondență au fost trimise în avans pentru ambele tururi, permițând alegătorilor să folosească al doilea buletin de vot, chiar înainte de prima zi a alegerilor, putând compromite integritatea procesului de votare prin corespondență.

Perioada intermediară de cinci zile dintre primul tur și începerea campaniei oficiale pentru al doilea tur nu a fost reglementată din punct de vedere al activităților politice, limitând mecanismele de protecție împotriva încălcării prevederilor privind campania și afectând securitatea juridică. În practică, atât candidații, cât și mai multe partide politice au reluat comunicarea cu alegătorii imediat după ziua alegerilor, iar materialele distribuite în această perioadă nu au purtat etichetarea cerută în perioadele oficiale de campanie, limitând răspunderea. Libertatea de întrunire și asociere a continuat să fie respectată. Mesajele campaniei s-au concentrat pe valorile „naționale” versus „europene” și pe chestiuni economice, de apărare și sociale. Pe parcursul campaniei, tonul a devenit din ce în ce mai negativ și adesea personal, chiar agresiv. Câțiva candidați din primul tur și partide politice l-au susținut public pe domnul Dan, dar unii au remarcat incertitudinea cu privire la ce activități de campanie sunt permise legal în sprijinirea candidatului, ceea ce a afectat participarea lor politică.

Au persistat diseminarea dezinformării, precum și comportamentul neautentic care viza amplificarea sau suprimarea mesajelor ambilor candidați. Deși platformele au eliminat în mod proactiv unele conținuturi online evaluate de acestea ca fiind neautentice, volume semnificative au rămas accesibile, iar transparența activităților lor a rămas limitată. Organizațiile societății civile și Ministerul Afacerilor Interne au raportat platformelor un număr substanțial mai mare de cazuri de dezinformare și comportament neautentic decât în primul tur. BEC a primit peste 3.900 de plângeri, în mare parte legate de conturi neautentice și postări neetichetate ale unor presupuși „actori politici”, care au dus la 2.600 de decizii de eliminare a conținutului privind 3.600 de postări. În unele cazuri, a continuat să aplice definiții extinse ale „actorului politic”, care s-ar putea să fi avut un efect de inhibare a activismului civic autentic. Per total, prevalența continuă a comportamentului neautentic, inclusiv în jurul campaniilor ambilor candidați, a indicat că răspunsurile platformelor și autorităților au rămas fragmentate și insuficiente pentru a combate eficient un astfel de comportament, ceea ce a afectat capacitatea alegătorilor de a face o alegere informată.

Cadrul legal nu reglementează aspectele financiare ale perioadei dintre ziua primului tur de scrutin și începerea oficială a campaniei pentru turul doi, afectând transparența și responsabilitatea. Ambii candidați au suportat cheltuieli de publicitate online în această perioadă. Prin lege, limitele de contribuție și cheltuieli au fost stabilite la 50% din plafonul pentru prima rundă, care părea a fi disproporționat față de perioada de opt zile de campanie. În conformitate cu practica sa din primul tur, AEP a continuat să publice date privind finanțarea campaniei, pe baza rapoartelor competitorilor, ceea ce a contribuit la transparență. În această perioadă, doar un candidat a declarat cheltuieli. AEP nu a efectuat verificări suplimentare de conformitate financiară înainte de turul doi, dar a inițiat proceduri de sancționare, în coordonare cu forțele de ordine, împotriva persoanelor implicate în finanțarea campaniilor online de la terți.

Autoritatea de reglementare a mass-media, Consiliul Național al Audiovizualului (CNA), a extins perioada tăcerii electorale în emisiuni legate de alegeri la perioada intermediară de dinainte de începerea oficială a campaniei din turul doi. Cu toate acestea, această interpretare a fost comunicată târziu în proces și nu a fost sprijinită de o decizie formală, subminând previzibilitatea juridică. În practică, în această perioadă, majoritatea radiodifuzorilor au transmis conținut legat de alegeri. În timpul celei de-a doua runde a campaniei, CNA a continuat să examineze sesizările într-o manieră transparentă, dar a adoptat unele decizii târziu în proces, afectând eficacitatea remedierii. Mai mult, CNA nu a efectuat monitorizare cantitativă a mass-media, ceea ce, combinat cu un sistem general de sancționare inefficient, a slăbit

supravegherea acoperirii mediatice a campaniei. Monitorizarea presei efectuată de LEOM ODIHR a indicat că radiodifuzorul public a reflectat destul de echilibrat și neutru ambii candidați, în timp ce majoritatea canalelor private au arătat părtiniri, favorizând un candidat sau altul.

Un candidat din primul tur a contestat validitatea rezultatelor acestuia, reclamând condiții inegale și campanie ilegală din partea ambilor candidați care au trecut în turul doi. Curtea Constituțională a respins plângerea, într-o ședință care a fost închisă publicului fără justificare, contrar legii, limitând transparența. Instanțele și administrația electorală au soluționat o serie de plângeri într-un mod eficient și în timp util, în general. Cu toate acestea, transparența a rămas limitată, deoarece majoritatea plângerilor au fost soluționate de birourile electorale în ședințe închise. În unele cazuri, Curtea de Apel București a acordat un timp foarte limitat pentru răspunsuri și s-a pronunțat imediat după audieri, ceea ce, combinat cu îngrijorările exprimate de mai multe părți interesate că timpul de soluționare a litigiilor legate de conținutul online a fost prea scurt pentru a permite prezentarea adecvată a argumentelor legale, au afectat calitatea procesului echitabil, în principal în cazurile legate de conținutul online, contrar angajamentelor OSCE.

În conformitate cu metodologia sa, IEOM a observat deschiderea, votarea, închiderea și numărarea într-un număr limitat de secții de votare din întreaga țară, dar nu a efectuat o observare sistematică sau cuprinzătoare a procedurilor din ziua alegerilor. Ziua alegerilor a fost în general calmă, a decurs bine și a fost organizată cu profesionalism. Membrii secțiilor de votare au fost bine pregătiți, dar observatorii au remarcat unele inconsecvențe procedurale inclusiv în ceea ce privește secretul votului, sigilarea urnelor de vot și procedurile de identificare a alegătorilor, care nu au afectat evaluarea generală pozitivă. Persoane neautorizate, inclusiv polițiști și oficiali locali, au fost prezente în câteva secții observate. Accesibilitatea secțiilor de votare pentru persoanele cu dizabilități a rămas o îngrijorare serioasă. Numărarea și centralizarea s-au făcut rapid, rezultatele au fost publicate online cu promptitudine, în mai multe formate, dar observatorii IEOM au raportat o respectare inconsecventă a anumitor proceduri și, în câteva cazuri, au avut acces limitat pentru a observa în mod clar procesul. BEC a analizat și a publicat decizii cu privire la peste 150 de plângeri legate de conținut online, în timp ce Ministerul Afacerilor Interne a raportat peste 240 de încălcări, în general minore, legate de alegeri.

CONSTATĂRI PRELIMINARE

Contextul și evoluțiile după primul tur

Primul tur al alegerilor prezidențiale repetate a avut loc pe 4 mai. Rezultatele preliminare, publicate de Biroul Electoral Central (BEC) pe 5 mai, au indicat că niciun candidat nu a obținut o victorie în primul tur. George Simion de la Alianța pentru Unirea Românilor (AUR), cu 41 la sută din voturi exprimate, și candidatul independent Nicușor Dan, cu 21 la sută, au trecut în turul doi.¹

În urma rezultatelor preliminare, care au arătat că candidatul coaliției de guvernare nu s-a calificat în tur, premierul Marcel Ciolacu și-a dat demisia, iar Partidul Social Democrat (PSD) și-a anunțat retragerea din coaliție. Pe 6 mai, președintele interimar, Ilie Bolojan, l-a numit pe Ministrul de Interne, Cătălin Predoiu, de la Partidul Național Liberal (PNL), ca prim-ministru interimar pentru a conduce guvernul în perioada electorală. Pe 9 mai, cu o zi după termenul legal, Curtea Constituțională a României

¹ Prin lege, dacă niciun candidat la președinție nu obține majoritatea absolută de voturi de la toți alegătorii înscrși în primul tur, se organizează un al doilea tur la două săptămâni mai târziu cu cei doi candidați care au primit cele mai multe voturi. Este ales candidatul care obține cel mai mare număr de voturi exprimate în al doilea tur.

(CCR) a respins o plângere prin care se contesta validitatea primului tur, a anunțat rezultatele oficiale și a stabilit al doilea tur pentru 18 mai (a se vedea și *Soluționarea litigiilor electorale*).²

Rezultatele primului tur au fost interpretate, pe scară largă, ca un indiciu al nemulțumirii publice față de partidele politice consacrate și față de „elita conducătoare”.³ Perioada intermediară a cunoscut o escaladare a retoricii ostile împotriva candidaților, asociindu-i cu grupuri ale minorităților sexuale și etnice, într-un mod negativ. În plus, au existat cazuri de retorică și acte anti-minoritare, care au determinat Autoritatea Electorală Permanentă (AEP) să emită o declarație prin care a reiterat interzicerea legală a mesajelor și acțiunilor discriminatorii, care incită la ură și la defăimare religioasă sau etnică.⁴ Al doilea tur s-a desfășurat într-un mediu polarizat, marcat de intensificarea discursului public pe probleme de identitate națională și de valori „tradiționale”, precum și de dezbaterile în curs privind anularea alegerilor prezidențiale din noiembrie 2024. Mai mulți candidați din primul tur și partide politice, inclusiv cei ai căror candidați nu au trecut în turul doi, l-au susținut pe domnul Dan.⁵

Cadrul legal

Cadrul legal reglementează aspecte procedurale cheie ale celui de-al doilea tur, inclusiv calendarul pregătirilor tehnice pentru vot, componența și funcționarea administrației electorale, înregistrarea alegătorilor și acreditarea observatorilor. Cu toate acestea, anumite aspecte ale dispozițiilor privind campania și mediatizarea sunt ambigue sau insuficient reglementate.⁶

În timp ce unele instituții au emis decizii și declarații publice în efortul de a rezolva aceste deficiențe, astfel de măsuri nu au fost, uneori, cuprinzătoare sau oportune. Per total, lacunele și inconsecvențele juridice au persistat în timpul celui de-al doilea tur, subminând certitudinea juridică pentru părțile interesate cheie și, în unele cazuri, conducând la o interpretare inconsecventă de către partidele politice și candidați, precum și o lipsă de supraveghere și transparență (a se vedea, de asemenea, *Campania electorală, Finanțarea campaniei și Mass-media*).

Administrația electorală

Administrația electorală, condusă de Autoritatea Electorală Permanentă (AEP) și incluzând o structură temporară de birouri electorale coordonate de Biroului Electoral Central (BEC), a început pregătirile tehnice pentru turul doi imediat după primul tur și a administrat procesul eficient și în timp util. Cu toate acestea, transparența administrării alegerilor a rămas limitată, întrucât ședințele au continuat să fie închise publicului, observatorilor și reprezentanților candidaților, iar informațiile publicate de birourile

² Din voturile valabil exprimate, domnul Simion a primit 40,96 la sută, domnul Dan 20,99 la sută, Crin Antonescu 20,07 la sută, Victor Ponta 13,04 la sută, Elena Lasconi 2,68 la sută, Marcela-Lavinia Șandru 0,64 la sută, Petru-Daniel Funeriu 0,53 la sută, Cristian Vasile Terheș 0,39 la sută, Sebastian-Constantin Popescu 0,28 la sută, John-Ion Banu-Muscel 0,23 la sută, iar Silviu Predoiu 0,18 la sută. Prezența la vot a fost anunțată la 53%.

³ Ambii competitori rămași s-au poziționat drept „anti-sistem” și au obținut împreună peste 60% din voturile exprimate; turul doi nu a inclus niciun candidat care să reprezinte un partid politic „tradițional”.

⁴ A se vedea [comunicatul de presă](#) AEP din 9 mai.

⁵ Înainte de primul tur, domnul Simion a fost susținut de Partidul Oamenilor Tinerilor (POT), iar domnul Dan a fost susținut de cinci partide neparlamentare. Înainte de al doilea tur, domnul Dan a primit susținerea Uniunii Salvați România (USR), a PNL și a Uniunii Democrate a Maghiarilor din România (RMDSZ/UDMR). În plus, l-au susținut și doi candidați din primul tur, Daniel Funeriu și Elena Lasconi. Pe 12 mai, președintele interimar, Ilie Bolojan, și-a anunțat și el sprijinul pentru domnul Dan.

⁶ De asemenea, cerințele procedurale legate de votul prin corespondență sunt incompatibile cu calendarul general aplicabil turului doi al alegerilor prezidențiale.

electorale au fost uneori incomplete sau inconsecvente. Nu au fost luate măsuri specifice pentru a rezolva deficiențele identificate în primul tur, cum ar fi chestiunile legate de calitatea buletinelor de vot.⁷

Legea nu reglementează în mod specific reconstituirea birourilor electorale între tururi. În practică, partidele parlamentare – care aveau prioritate în desemnarea membrilor birourilor electorale (BESV-urilor) conform legii – și-au păstrat, în general, reprezentanții în al doilea tur, indiferent de candidatul rămas pe care l-au susținut sau nu. În calitate de independent, domnul Dan nu avea dreptul să nominalizeze membrii BE; cu toate acestea, susținerea arătată de mai multe partide a dus la reprezentarea sa de facto în secțiile de votare.⁸ Mai mulți președinți și locțiitori ai BESV-urilor au fost înlocuiți din cauza demisiilor, aparent din cauza unei remunerații necorespunzătoare sau, în unele cazuri, ca urmare a acțiunilor disciplinare care au decurs din primul tur.⁹ În mod pozitiv, înlocuirile au fost aprobate rapid de către Birourile Electorale Județene (BEJ-urile) respective, din listele de rezervă preselectate și majoritatea înlocuitorilor au fost instruiți online. Sesiunile de formare observate de LEOM ODIHR au fost evaluate ca fiind cuprinzătoare, dar nu interactive. Conform AEP, nu au fost organizate cursuri de înprospătare a informațiilor pentru membrii BESV-urilor care au participat în primul tur.

Votarea în străinătate s-a desfășurat în perioada 16-18 mai în reprezentanțele diplomatice și în alte locuri desemnate din străinătate. Votul prin corespondență a fost disponibil numai pentru cetățenii care l-au solicitat înainte de primul tur.¹⁰ Pentru a asigura returnarea la timp a buletinelor de vot, administrația electorală a livrat pachetele pentru votul prin corespondență pentru ambele tururi împreună, fiecare conținând două buletine de vot în care sunt enumerați toți candidații din primul tur pentru ambele tururi.¹¹ Alegătorii pot returna buletinele de vot din al doilea tur în orice moment, inclusiv înainte de prima zi a alegerilor sau înainte de confirmarea oficială a candidaților din al doilea tur, putând compromite integritatea procesului de vot prin corespondență.¹²

Potrivit AEP, în perioada 5 - 12 mai, municipalităților li s-a permis să actualizeze listele electorale cu date despre persoanele care au împlinit 18 ani între cele două tururi și despre cei care au fost privați de drepturi prin hotărâri judecătorești din cauza dizabilității mintale sau condamnării penale, despre cei care și-au pierdut sau au dobândit cetățenia sau care au murit. Numărul alegătorilor înscriși pentru turul doi a fost de 17.988.218 în țară și 1.016.327 în străinătate.¹³ Invocând intervalul de timp limitat, AEP nu a efectuat o educare suplimentară a alegătorilor; cu toate acestea, a emis câteva comunicate de presă în care reiterează că pregătirile electorale și procedurile de vot au rămas neschimbate.

Legea nu permite candidaților independenți să delege reprezentanți în secțiile de votare. Observatorilor și reprezentanților partidelor politice, acreditați înainte de primul tur, li s-a permis să monitorizeze votul în ziua scrutinului din al doilea tur, indiferent dacă candidatul nominalizat de ei a ajuns în turul doi sau

⁷ AEP a admis că există îngrijorări că hârtia buletinului de vot poate permite ca alegerea alegătorului să fie vizibilă pe verso, dar a declarat că, din cauza constrângerilor bugetare și a dificultăților de achiziție, nu au putut fi asigurate materiale alternative în intervalul de timp disponibil.

⁸ Din cei șapte reprezentanți nominalizați de partidele politice parlamentare în fiecare BESV, trei au reprezentat partide care l-au susținut pe domnul Dan (PNL, RMDSZ/UDMR și USR), doi l-au susținut pe domnul Simion (AUR și POT), iar doi nu au susținut niciun candidat.

⁹ AEP a comunicat că în perioada 4-12 mai au fost înlocuiți 118 președinți, 116 locțiitori și 263 de operatori IT. Numărul total de secții de votare a fost de aproximativ 20.000.

¹⁰ În al doilea tur de scrutin, 2.691 de alegători și-au exprimat votul prin corespondență.

¹¹ Fiecare set de buletine poștale a inclus buletinele de vot pentru ambele tururi, care i-au inclus pe toți candidații din primul tur; o declarație a alegătorului, plicuri, un abțibild pe care scrie „votat” și instrucțiuni pentru votul prin corespondență. Prin lege, buletinele pentru votul prin corespondență sunt considerate valabile dacă ajung la București cu cel puțin 4 zile înainte de ziua alegerilor (14 mai).

¹² Potrivit biroului electoral dedicat votului prin corespondență, peste 15% din buletinele pentru votul prin corespondență exprimat în turul doi au fost returnate în România înainte de ziua primului scrutin. Voturile exprimate în favoarea candidaților care nu au trecut în turul doi sunt considerate ca nefiind valide.

¹³ Circa 94.916 alegători cu mobilitate redusă au votat la domiciliu, cu ajutorul urnei mobile.

nu. Între cele două runde, doar observatorii naționali și partidele politice, dar nu și observatorii internaționali, au putut adăuga reprezentanți suplimentari.

Campania electorală

A doua rundă oficială de campanie a început pe 9 mai și s-a încheiat pe 17 mai.¹⁴ În perioada intermediară de cinci zile dintre primul tur și începerea perioadei oficiale de campanie, legea nu reglementează activitățile politice și de campanie, limitând mecanismele de protecție împotriva încălcării dispozițiilor privind campania și afectând certitudinea juridică. Majoritatea părților interesate, inclusiv organismele de supraveghere, partidele politice și competitorii, au considerat activitățile politice ca nerestricționate în acest timp. Atât candidații din turul doi, cât și unele partide politice care îi susțin și-au reluat activitățile imediat după ziua primului tur al alegerilor și au diseminat materiale care nu purtau etichetarea cerută pentru perioadele oficiale de campanie, limitând nivelul de răspundere.¹⁵

Libertatea de întrunire și asociere a continuat să fie respectată în campanie.¹⁶ Metodele tradiționale de campanie, cum ar fi evenimentele publice, întâlnirile, pliantele și aparițiile la televizor, au fost mai vizibile decât în prima rundă; în săptămâna dinaintea zilei alegerilor, domnul Simion a călătorit și în străinătate pentru angajamente la nivel înalt și întâlniri cu diaspora.¹⁷ În lipsa unor linii directe din partea autorităților, inclusiv din partea BEC, dacă interdicția din primul tur a partidelor care susțin candidații nenominalizați de partid rămâne aplicabilă în turul doi sau nu, partidele care l-au susținut pe dl Dan au fost nesigure cu privire la tipurile de sprijin de campanie permise de lege, ceea ce le-a determinat, în unele cazuri, să-și ajusteze sau să limiteze activitățile, având un impact asupra participării politice.¹⁸ Ambii candidați s-au bazat în mare măsură pe rețelele de socializare, domnul Simion generând niveluri semnificativ mai mari de vizualizări și interacțiuni.¹⁹ Mesajele campaniei s-au concentrat, în principal, pe atacuri personale, tonul devenind din ce în ce mai negativ și, uneori, agresiv.²⁰ Temele campaniei s-au concentrat pe relația României cu Uniunea Europeană și Statele Unite ale

¹⁴ Pe 9 mai, AEP a reafirmat că reglementările privind campania din primul tur de scrutin s-au aplicat și perioadei de campanie pentru turul al doilea: din acest moment au fost permise doar afișele, emisiunile audio și video, reclamele în presa scrisă și materialele tipărite sau online, toate cu condiția respectării cerințelor obligatorii de etichetare a publicității politice, introduse de OUG nr. 1/2025.

¹⁵ Între primul tur de scrutin și începerea campaniei oficiale pentru turul doi, domnul Simion și domnul Dan au postat online de 53, respectiv de 40 de ori. AUR și POT (care l-au susținut pe domnul Simion) au postat și ele de 16 ori, iar PNL, RMDSZ/UDMR și USR au postat de 42 de ori. Partidele neparlamentare care îl susțin pe domnul Dan au postat în total de 51 de ori. AUR și USR au difuzat, de asemenea, reclame politice pe Meta, deși acestea nu au cerut în mod specific voturi pentru sau împotriva candidaților.

¹⁶ Pe 17 mai, Ministerul Afacerilor Interne [a precizat](#) au primit 42 de sesizări privind posibile incidente electorale în timpul campaniei, peste jumătate dintre ele referitoare la reglementarea afișelor, și patru au fost transmise autorităților electorale, pentru acțiuni ulterioare.

¹⁷ Observatorii pe termen lung al LEOM ODIHR au observat o creștere a flash mob-urilor și a distribuirii de pliante în favoarea domnului Dan și a observat patru mitinguri înaintea turului doi, cel mai mare având loc în București, pe 11 mai, unde au participat circa 20,000 de oameni. Pe 9 mai, la București și în alte orașe a avut loc un miting „pro-european”, la care au participat mii de cetățeni din întreaga țară, mulți participanți exprimându-și sprijinul pentru domnul Dan.

¹⁸ Anterior, într-un comunicat de presă din 23 aprilie, BEC a clarificat că partidele politice care nu prezintă un candidat nu pot produce sau difuza materiale de campanie care promovează sau se opun candidaților, dar își pot exprima sprijinul prin mesaje către membri și susținători; cu toate acestea, comunicatul de presă nu a precizat aplicabilitatea acestei interpretări legale pentru turul doi.

¹⁹ Dl. Dan și domnul Simion au publicat 305 și, respectiv, 179 de postări legate de campanie pe platformele de socializare, în timp ce partidele și candidații eliminați în primul tur, care îi susțin, au publicat încă 450 și, respectiv, 75 de postări, inclusiv repostări ale materialelor oficiale de campanie. Numărul mediu de vizionări ale conținutului video de top al candidaților zilnic din 5 mai a fost de 1,03 milioane, respectiv 2,13 milioane.

²⁰ Pe 11 mai, domnul Simion a făcut comentarii legate de planurile sale post-electorale, care au fost percepute ca amenințătoare de către politicienii și jurnaliștii care nu-i împărtășesc punctul de vedere. Pe 15 mai, domnul Simion, în timpul unui interviu cu presa, și-a numit adversarul „E autist, săracul”. Mai multe OSC au condamnat acest comentariu și au depus și o plângere la Consiliul Național pentru Combaterea Dezinformării.

Americii, politica economică, apărare, locuințe, sănătate și educație. Aceste subiecte au fost adesea încadrate în narațiuni ale valorilor „naționale” versus cele „europene”. Doar domnul Dan a abordat probleme legate de egalitatea între bărbați și femei și drepturile minorităților.

Dezinformarea și informarea greșită au circulat pe scară largă online, incluzând afirmații despre o posibilă anulare sau amânare a alegerilor, acuzații de fraudă electorală și rapoarte despre o presupusă tentativă de asasinat asupra unei persoane politice; acestea au fost negate prompt de autorități.²¹ Inițiativele de fact-checking ale societății civile au identificat conținut suplimentar ca dezinformare, care a fost raportat că a fost diseminat pe scară largă de către influenceri și amplificat apoi de agregatoare de știri partizane sau de rețele care se implică în comportamente neautentice.²² Unele narațiuni au fost evaluate de autorități ca fiind dezinformare provenind din afara României.²³

Comportamentul online neautentic, inclusiv încercările de a amplifica sau suprima mesajele candidaților, a persistat. În timp ce Platformele Online Foarte Mari (VLOP-urile) au restricționat în mod proactiv un anumit conținut evaluat ca fiind neautentic, un volum mare de astfel de conținut a rămas accesibil.²⁴ Transparența cu privire la practicile de moderare a conținutului ale VLOP-urilor a fost limitată, deoarece detaliile acțiunilor de punere în aplicare și criteriile pentru eliminarea conținutului nu au fost dezvăluite public. Mai multe organizații ale societății civile (OSC-uri) au continuat să monitorizeze și să raporteze cazuri de comportament neautentic și dezinformare, trimițând în mod semnificativ mai multe rapoarte decât în primul tur.²⁵

Ministerul Afacerilor Interne a semnalat către VLOP-uri aproximativ 4.800 de postări, pentru presupus comportament neautentic, încălcări ale legislației electorale și incitare la violență, o cifră semnificativ mai mare decât în primul tur.²⁶ Între 5 și 17 mai, BEC a primit peste 3.900 de plângeri, în principal legate de conturi neautentice și postări neetichetate ale presupușilor „actori politici”, ducând la aproximativ 2.600 de decizii de eliminare a conținutului pentru mai mult de 3.600 de postări, crescând numărul total de decizii de eliminare de la începutul campaniei pentru primul tur la peste 9.000. Când VLOP-urile au decis să nu pună în aplicare deciziile de eliminare ale BEC, persoanele afectate nu au fost informate că BEC a identificat o încălcare. BEC a continuat să folosească definiții extinse ale „actorului politic” și ale „conturilor neautentice, ducând la un proces decizional inconsecvent”.²⁷ Deși această abordare i-a permis să solicite eliminarea unor conținuturi neautentice, este posibil să fi continuat

²¹ Autoritățile au declarat că aceste narațiuni au fost răspândite cu scopul de a eroda încrederea în administrația electorală, instituțiile statului și de a incita la tulburări sociale. AEP a emis comunicate de presă pentru a respinge aceste acuzații ca dezinformare pe 7 și, respectiv, pe 12 mai. În a doua rundă, CNA a semnalat VLOP-urilor peste 100 de postări ca potențială dezinformare.

²² Organizații ale societății civile, precum [Funky Citizens](#) și proiectul său de fact-checking [Factual](#), au continuat să ofere informații actualizate cu privire la discursurile de dezinformare și în al doilea tur de scrutin, în principal legat de procesul electoral. Pe 9 mai, 87 de organizații ale societății civile au semnat o [scrisoare deschisă](#), dezaproband campaniile de dezinformare și incitare la ură împotriva societății civile.

²³ Președintele interimar, Ilie Bolojan, a menționat un „război hibrid” al dezinformării, într-un [interviu](#) din 12 mai.

²⁴ A se vedea și [Orientările](#) Comisiei Europene cu privire la responsabilitățile VLOP-urilor, conform DSA, în timpul alegerilor, care stipulează că VLOP-urile ar trebui să combată dezinformarea, să asigure integritatea conturilor și să identifice în mod clar conținutul generat de inteligența artificială. Condițiile de utilizare ale [Meta](#) și [TikTok](#) includ interdicții privind conturile neautentice, dezinformarea, imaginile neetichetate ca generate de inteligența artificială și interacțiunile false.

²⁵ Din 5 mai, Funky Citizens și Expert Forum au semnalat VLOP-urilor, separat, peste 3.000 de postări.

²⁶ În primul tur, Ministerul Afacerilor Interne a semnalat aproximativ 450 de postări. Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM) a semnalat și ea VLOP-urilor 900 postări în turul al doilea.

²⁷ De exemplu, un site de educație civică bine-cunoscut, *Politică La Minut*, a avut una din postări semnalată pentru eliminare pentru că venea din partea unui potențial „actor politic” neautentic, fără etichetare. Cu toate acestea, Meta nu a șters postarea. Unele OSC-uri au [criticat](#) procesul decizional al BEC cu privire la acest caz și la altele.

să exercite un efect de inhibare asupra activismului civic autentic.²⁸ Înainte de al doilea tur, autoritățile au sporit eforturile de conștientizare a publicului cu privire la dezinformare.²⁹ Cu toate acestea, în ciuda creșterii numărului de postări semnalate de autoritățile de stat, prevalența continuă a comportamentului neautentic, inclusiv în jurul campaniilor ambilor candidați, a indicat că răspunsurile VLOP-urilor și instituțiilor au rămas fragmentate și, în general, insuficiente pentru a atenua eficient un astfel de comportament, ceea ce a afectat capacitatea alegătorilor de a face o alegere în cunoștință de cauză și a afectat încrederea publică.

Finanțarea campaniei

Cadrul legal nu reglementează aspectele financiare ale perioadei dintre ziua primului tur de scrutin și începerea oficială a campaniei din turul doi. Lipsa cerințelor de raportare legate de campanie în această perioadă afectează transparența și responsabilitatea. Potrivit datelor din Meta Ad Library, ambii candidați au suportat cheltuieli de publicitate online în această perioadă nereglementată.³⁰ Prin lege, numai candidaților din turul doi li se permitea să cheltuiască fonduri în scopuri de campanie și numai de la începutul perioadei oficiale de campanie.³¹ Legea stabilește limite de contribuție și cheltuieli la 50% din plafonul din prima rundă, rezultând o sumă admisă agregată de 121,5 milioane lei (aproximativ 24,3 milioane euro) pentru cele două tururi.³² Creșterea semnificativă a plafonului general a părut disproporționată față de perioada oficială de campanie de opt zile, în special în lumina plafonului deja ridicat aplicat în prima rundă.

În linie cu practica sa din primul tur, AEP a continuat să publice date pe baza contribuțiilor și cheltuielilor declarate de competitori, contribuind la transparență. Până pe 17 mai, domnul Dan declarase 60,9 milioane lei (12,1 milioane euro) drept contribuții, și 51,9 milioane lei (10,3 milioane euro) drept cheltuieli, dintre care 40,4 milioane lei (8 milioane euro) și respectiv 31,5 milioane lei (6,3 milioane euro) au fost cheltuite în al doilea tur. Domnul Simion nu a transmis niciun fel de informații financiare despre al doilea tur înainte de ziua scrutinului, iar anterior a raportat 41,25 milioane lei (8,25 milioane euro) drept contribuții și 41,23 milioane lei (8,24 milioane euro) drept cheltuieli.³³

Înainte de turul doi, AEP nu a efectuat verificări suplimentare de conformitate financiară. Cu toate acestea, a informat LEOM ODIHR că, pe baza informațiilor obținute prin cooperarea sa continuă cu poliția, a inițiat proceduri de sancționare împotriva unor persoane fizice legate de finanțarea de către terți a campaniilor online.³⁴

²⁸ Meta [a declarat](#) că nu este de acord cu unele dintre deciziile BEC și ale instanțelor și a refuzat să restricționeze unele conținuturi sancționate, în timp ce „a restricționat temporar accesul la conținutul din România care îndeplinește clar definiția (cum ar fi politicieni și partidele politice) pentru încălcarea legislației locale”. Conținutul restricționat a rămas accesibil din afara României.

²⁹ A se vedea, de exemplu, [anunțul](#) ANCOM din 9 mai, care informează consumatorii unde să acceseze Condițiile generale de utilizare și responsabilitățile legale ale platformelor, și [declarația](#) Ministerului Afacerilor Interne din 13 mai despre dezinformarea cu privire la presupusa tentativă de asasinare a unei persoane politice; și o [declarație](#) din 16 mai cu privire la conturi ‘doppelgänger’. Tot pe 16 mai, AEP a [infirmit](#) „informațiile false difuzate în spațiul public, de către un partid, politic cu privire la corectitudinea procesului electoral”.

³⁰ Pe baza datelor din Meta Ad Library din perioada 5-9 mai, domnul Simion a cheltuit aproximativ 46.862 lei (aproximativ 9.372 euro) pentru a acoperi costuri de publicitate, în timp ce domnul Dan a cheltuit aproximativ 2.107 lei (aproximativ 421 euro).

³¹ Candidații care nu au trecut în turul doi pot deconta doar cheltuielile de campanie pentru primul tur, pe baza angajamentelor asumate înainte de ziua alegerilor, și trebuie să facă acest lucru în termen de 30 de zile de la data alegerilor.

³² Dintre candidații din primul tur, alături de cei doi favoriți, domnul Antonescu și domnul Ponta au primit mai mult de trei la sută din voturile valabile și, prin urmare, s-au calificat pentru rambursarea cheltuielilor de campanie.

³³ Domnul Simion a declarat contribuții în valoare de 26,9 milioane lei (5,3 milioane euro) ca transferuri de la partidul său politic și 14,3 milioane lei (2,8 milioane euro) drept împrumuturi și fonduri proprii.

³⁴ AEP a informat LEOM ODIHR că nu a primit un răspuns la cererea sa, depusă înainte de prima rundă, ca VLOP-urile, inclusiv Meta, să dezvăluie cine a finanțat reclamele online eliminate la solicitarea BEC.

Mass-media

O decizie a Consiliului Național al Audiovizualului (CNA), adoptată în februarie, prevedea că interzicerea difuzării emisiunilor electorale se aplică în perioada în care nu este permisă propaganda electorală pentru primul tur, până la închiderea votului.³⁵ Cu toate acestea, pe 6 mai, la două zile după încheierea perioadei de tăcere, CNA a emis un comunicat de presă care prelungește efectiv perioada de tăcere cu privire la reflectarea campaniei, la perioada de cinci zile premergătoare începerii oficiale a campaniei pentru turul doi. Această interpretare a fost comunicată târziu în proces și nu a fost susținută de o decizie formală, subminând previzibilitatea juridică.³⁶ În plus, în pofida declarației CNA, majoritatea radiodifuzorilor au continuat să difuzeze programe electorale în această perioadă intermediară. Mai mult, aceste programe nu au fost identificate sau etichetate ca materiale electorale.³⁷

În timpul campaniei pentru turul doi, au rămas aplicabile prevederile legale care necesită o reflectare echitabilă, echilibrată și imparțială, precum și timp de antenă egal și gratuit pentru candidații la președinție. CNA a continuat să analizeze în mod transparent sesizările privind încălcările legate de campanie în timpul ședințelor sale periodice. Cu toate acestea, deciziile sale nu au oferit în mod consecvent o reparare în timp util sau eficace, deoarece unele decizii au fost luate cu întârziere, iar sancțiunile au avut un efect descurajator limitat, afectând eficacitatea remedierii.³⁸ CNA nu a efectuat o monitorizare cantitativă a presei. Consiliul a emis o sancțiune referitor la turul al doilea, autosesizându-se.³⁹ Acest lucru, combinat cu un mecanism de sancționare inefficient, a limitat capacitatea CNA de a pune în aplicare în mod eficient cerințele legale privind reflectarea campaniei.

Monitorizarea presei efectuată de LEOM ODIHR a arătat că radiodifuzorii au continuat să reflecte campania în principal în programele de actualități și talk-show-uri.⁴⁰ Unii radiodifuzori au difuzat interviuri ale candidaților realizate de prezentatori proeminenți, marcate ca promovare electorală plătită, părți ale acestor interviuri fiind ulterior redifuzate, nemarcate, în segmentele de știri, estompând granița dintre conținutul editorial și cel plătit.⁴¹ În timp ce câțiva radiodifuzori majori au anunțat dezbateri pentru ultima săptămână a campaniei, domnul Simion a refuzat să participe la toate dezbaterile.⁴² Legea nu impune ca programele electorale să fie interpretate în limbajul semnelor, și dezbaterile de la

³⁵ În plus, [Decizia](#) CNA 86/2025 a stabilit formatele permise pentru acoperirea mediatică a campaniei ca fiind promovarea electorală, dezbaterile electorale sau programele informative, fiecare dintre acestea supunându-se unor cerințe distincte de etichetare.

³⁶ [Comunicatul de presă](#) a precizat că a doua rundă a campaniei va începe pe 9 mai și a reiterat obligația radiodifuzorilor publici de a aloca timp de antenă gratuit și de a stabili orarul de difuzare în consecință. De asemenea, a confirmat aplicabilitatea [Deciziei CNA 86/2025](#).

³⁷ De exemplu, majoritatea posturilor de televiziune au difuzat o dezbatere între cei doi candidați, care a avut loc pe 7 mai în timpul congresului Blocului Național Sindical; în plus, prima dezbatere organizată de mass-media a fost difuzată de *Euronews România* pe 8 mai.

³⁸ De exemplu, CNA a emis o somație publică către România TV abia pe 14 mai în legătură cu încălcări legate de reflectarea candidaților între 11 și 24 aprilie.

³⁹ Pe 16 mai, CNA a sancționat *Realitatea Plus TV* cu 10.000 de lei pentru lipsa imparțialității și pentru difuzarea unor informații neverificate pe 14 mai.

⁴⁰ LEOM ODIHR a continuat monitorizarea cantitativă și calitativă a programelor mass-media de la ora de vârf (18:00-24:00) a șase canale TV naționale (*TVR1*, *ProTV*, *România TV*, *Realitatea Plus TV*, *Antena 3 CNN* și *Digi24*), în perioada 9-18 mai 2025.

⁴¹ A se vedea [Recommendation CM/Rec\(2007\)15 of the Committee of Ministers to member states on measures concerning media coverage of election campaigns](#), a Consiliului Europei care stipulează că „prezentatorii programelor de știri și actualități, care prezintă aceste programe în mod regulat, nu ar trebui să ia parte la publicitate politică plătită”.

⁴² În cadrul discuțiilor privind organizarea dezbaterii de la *Digi24*, pe 12 mai, domnul Simion i-a atacat verbal pe jurnaliștii postului, a înregistrat conversația fără știrea acestora, iar ulterior l-a difuzat pe rețelele de socializare, ca publicitate electorală. CNA a condamnat această acțiune într-un [comunicat de presă](#). La o zi după acest incident, domnul Simion a atacat verbal *Hotnews*. Pe 15 mai, vicepreședintele AUR a numit presa „crima organizată”. În aceeași zi, vicepreședintele CNA a condamnat aceste atacuri într-un interviu.

Televiziunea Română (TVR), avându-l pe domnul Dan ca invitat, a fost singura emisiune monitorizată care a oferit interpretare în limbajul semnelor.

Conform legii, TVR1, radiodifuzorul public, a reflectat candidații în programe de știri, într-o manieră destul de echilibrată și în mare parte pe un ton neutru, dedicând 42% domnului Simion și 32% domnului Dan.⁴³ Majoritatea entităților de presă private au reflectat într-un mod părtinitor politic. A3 CNN a dedicat 41% din reflectare domnului Simion, în mare parte pe un ton negativ sau neutru, și 43% domnului Dan, pe un ton neutru sau pozitiv. Digi24 i-a alocat 59% din reflectare domnului Simion, în mare parte pe un ton negativ, și 26% domnului Dan, pe un ton neutru. România TV a dedicat majoritatea reflectării domnului Dan (44%), pe un ton neutru și pozitiv, iar domnului Simion 25%, pe un ton neutru. Acest radiodifuzor a dedicat un timp semnificativ și candidatului la alegerile prezidențiale din 2024, Călin Georgescu, (10%), în mare parte pe un ton neutru. Realitatea Plus TV l-a portretizat pe domnul Dan (38%) în mare parte pe un ton negativ; domnul Simion a fost reflectat în procent de 29% în mare parte pe un ton neutru și pozitiv, iar domnul Georgescu a fost reflectat în procent de 18% pe un ton neutru și pozitiv. ProTV a reflectat candidații doar în programele de știri. Per total, ca și în primul tur, lipsa distincției clare între formatele de acoperire mediatică, reflectarea limitată a campaniei în programele de știri și lipsa unui discurs politic relevant au afectat capacitatea alegătorilor de a face o alegere informată.

Soluționarea litigiilor electorale

O plângere, depusă la Curtea Constituțională a României (CCR) de către un candidat la președinție pe 6 mai, a contestat validitatea rezultatelor primului tur și a solicitat anularea acestora.⁴⁴ Plângerea a invocat încălcări ale principiilor democratice și a dreptului la egalitate de șanse și a susținut că ambii candidați care treceau în turul doi au folosit mijloace ilegale în timpul campaniei.⁴⁵ Pe 9 mai, la o zi după termenul legal, CCR a respins plângerea ca nefondată și a confirmat rezultatele primului tur.⁴⁶ Deși, prin lege, ședințele CCR sunt publice dacă nu se decide altfel din motive justificate, ședința de validare a rezultatelor a fost închisă publicului și observatorilor, fără vreo justificare, limitând transparența.

Între cele două tururi, BEC a publicat 37 de decizii privind plângerile depuse după primul scrutin, inclusiv unele legate de activitățile din primul tur. BEC a admis parțial 10 plângeri, a respins 27 și a înaintat 8 poliției pentru investigații suplimentare. În plus, a publicat 3.900 de decizii cu privire la plângeri legate de conținut online. Birourile electorale de rang inferior au publicat decizii cu privire la 148 de plângeri, în principal legate de numirea membrilor BESV-urilor, încălcări ale prevederilor privind campania și încălcări ale reglementărilor pentru protecția datelor cu caracter personal. Curtea de Apel București s-a pronunțat privitor la 51 de plângeri împotriva deciziilor BEC, legate, în principal, de conținut online, și le-a respins pe toate. În 15 cauze, reclamantii au solicitat Curții de Apel București să ceară un aviz consultativ de la Curtea de Justiție a Uniunii Europene cu privire la definiția „actorului politic” și interpretarea acestuia în conformitate cu Regulamentul UE 2024/900, invocând noutatea

⁴³ În plus, dl Dan a fost mai vizibil pe TVR, pentru că dl Simion nu a participat la dezbaterile finale de pe acest post.

⁴⁴ A se vedea [contestația](#) depusă la CCR de Sebastian Popescu (Partidul Noua Românie, PNR). Domnul Popescu a informat LEOM ODIHR că nu a primit niciun răspuns de la CCR cu privire la cererea sa, inclusiv nicio confirmare de primire sau notificare cu privire la vreo hotărâre.

⁴⁵ Rezultatele alegerilor pot fi contestate de candidați, partide, coaliții și organizații ale minorităților naționale în termen de trei zile de la ziua alegerilor. Legea prevede că CCR poate anula rezultatele și poate dispune repetarea primului tur dacă constată că votul, numărarea sau centralizarea au fost efectuate într-o manieră care a modificat ordinea candidaților care se califică în turul doi. CCR trebuie să valideze rezultatele alegerilor în termen de 24 de ore de la primirea acestora de la BEC și să se pronunțe cu privire la orice contestații depuse în acel interval de timp.

⁴⁶ BEC a emis un comunicat de presă pe 6 mai în care a anunțat rezultatele primului tur. BEC a transmis rezultatele, împreună cu procesele verbale respective, la CCR pe 7 mai. În consecință, prin lege, CCR a fost obligat să valideze rezultatele și să se pronunțe asupra oricăror contestații până pe 8 mai, la ora 24:00.

dispoziției și incertitudinea juridică rezultată; toate aceste cereri au fost respinse de Curtea de Apel București. Douăzeci și patru de hotărâri ale acestei instanțe au fost atacate mai departe la Înalta Curte de Casație și Justiție, care a menținut parțial una, a menținut complet două, și a respins toate celelalte recursuri.⁴⁷

La fel ca în primul tur, litigiile electorale au fost în general gestionate eficient și în termenele stabilite. Cu toate acestea, transparența a rămas limitată, deoarece majoritatea plângerilor au fost soluționate de birourile electorale în ședințe închise. În plus, în unele cazuri, Curtea de Apel București a acordat un timp foarte limitat pentru depunerea apărărilor și a răspunsurilor și a emis hotărâri aproape imediat după audieri. În mai multe situații observate de LEOM ODIHR, instanța a acordat părților între 30 de minute și o oră pentru a transmite răspunsuri înainte de a continua audierea și, în unele cazuri, a emis hotărâri în termen de 30 de minute de la încheierea ședinței. Combinat cu îngrijorările exprimate de mai multe părți interesate că termenul de soluționare a litigiilor legate de conținutul online a fost prea scurt pentru a permite prezentarea adecvată a argumentelor legale, acest lucru a dus la îngrijorări cu privire la calitatea unui proces echitabil, ceea ce este în contradicție cu angajamentele OSCE.⁴⁸

Ziua scrutinului

În conformitate cu metodologia sa pentru misiunile de observare limitată a alegerilor, IEOM nu a efectuat o evaluare cuprinzătoare a procedurilor din ziua alegerilor, ci a observat deschiderea, votarea și numărarea într-un număr limitat de secții de votare din țară. În acele secții de votare și în jurul lor, atmosfera a fost în general pașnică și ordonată. În ciuda interdicției legale a face campanie în perioada de tăcere, inclusiv online, mai multe personalități politice și influenceri au continuat să disemineze mesaje politice.⁴⁹ CNA a sancționat doi radiodifuzori pentru încălcarea perioadei de tăcere.⁵⁰ Autoritățile statului au informat publicul despre eforturile continue de a combate campaniile de dezinformare pe rețelele de socializare în ziua alegerilor.⁵¹

Cele câteva secții de votare, vizitate de IEOM s-au deschis la timp, iar procesul a fost, în general, evaluat ca fără probleme și bine organizat. Membrii Birourilor Electorale ale Secțiilor de Votare (BESV-urilor) au părut bine pregătiți, cei mai mulți având experiență anterioară, inclusiv în primul tur. Procedurile au fost respectate în mare măsură și toate materialele esențiale au fost disponibile. Procesul de vot a fost evaluat pozitiv, observatorii constatând că acesta se desfășoară în mod eficient, transparent și

⁴⁷ La 13 mai, Meta a atacat decizia Curții de Apel București de a respinge plângerea privind eliminarea de către BEC a unui conținut online, precum și cererea sa de trimitere la Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) pentru un aviz consultativ cu privire la definiția „actorului politic” conform Regulamentului UE 2024/900. Înalta Curte a admis recursul lui Meta pe motive de fond, dar a refuzat să sesizeze CJUE.

⁴⁸ Punctul 13.9 din [Documentul OSCE de la Viena](#) din 1986 le cere statelor participante OSCE să aplice în mod efectiv căi de atac, inclusiv „dreptul la o audiere echitabilă și publică într-un termen rezonabil în fața unui tribunal independent și imparțial, inclusiv dreptul de a prezenta argumente legale”.

⁴⁹ În ziua alegerilor, LEOM ODIHR a observat activitatea continuă pe rețelele de socializare a celor doi candidați și a altor politicieni consacrați, inclusiv oficiali guvernamentali, promovând narațiuni aliniate cu mesajele lor de campanie și încurajând participarea alegătorilor. CNA a emis un [comunicat de presă](#) în care a reiterat că radiodifuzorilor le este interzis să difuzeze conținut electoral în perioada de tăcere și a avertizat că monitorizează conformitatea „în timp real”. Deciziile BEC au condus la eliminarea unor postări ale ambilor candidați, de pe rețelele de socializare, invocând încălcări ale prevederilor privind interdicția de a face propagandă electorală.

⁵⁰ Acționând din oficiu, CNA a sancționat *Realitatea Plus* cu o somație publică de 10.000 de lei, pentru încălcarea interdicției de a nu face campanie, prin difuzarea de imagini cu domnul Simion la o biserică și a avertizat A3 CNN pentru difuzarea unei declarații a domnului Dan.

⁵¹ Ministerul Afacerilor Interne [a anunțat](#) că a identificat și a dispus eliminarea a peste 160 de conturi TikTok care pretindeau că reprezintă Poliția Română și alte organisme oficiale. AEP și Ministerul Afacerilor Interne [au respins](#) acuzațiile privind inexactitățile din registrul alegătorilor. Ministerul Apărării [a respins](#) afirmațiile conform cărora personal militar străin ar fi dislocat în uniforme de forțe de ordine românești în ziua alegerilor. Ministerul Afacerilor Externe [s-a referit](#) la ceea ce a descris drept o campanie coordonată care urmărește să submineze încrederea în procesul electoral și a negat acuzațiile privind nereguli legate de votul în afara țării.

profesionist. Observatorii IEOM au remarcat unele deficiențe procedurale, inclusiv cazurile în care secretul votului a fost compromis din cauza poziționării cabinelor de vot, a calității necorespunzătoare a hârtiei buletinului de vot sau a modului în care buletinele de vot au fost introduse în urne. Unele proceduri, inclusiv sigilarea urnelor de vot și ordinea pașilor de identificare a alegătorilor, au fost uneori aplicate inconsecvent în secțiile de votare

Prezența observatorilor naționali, în principal de la *VotCorect* și *Funky Citizens*, alături de reprezentanți ai candidaților și ai partidelor în unele cazuri, a contribuit la transparența procesului. Cu toate acestea, observatorii IEOM au remarcat și prezența unor persoane acreditate ca observatori naționali, care au pretins afilierea cu un candidat. Au fost remarcate, de asemenea, cazuri de persoane neautorizate în interiorul secțiilor de votare, inclusiv ofițeri de poliție prezenți fără invitație din partea președintelui, care uneori au acționat ca controlori ai cozilor sau au verificat, din proprie inițiativă, acreditările observatorilor în locul membrilor BESV-urilor, contestând prevederile legale. În unele zone rurale, oficialii locali, cum ar fi primarii, au fost observați și în secțiile de votare. Deoarece amplasamentele secțiilor de votare au rămas neschimbate de la primul tur, accesibilitatea a rămas o îngrijorare serioasă, acolo unde multe secții de votare nu au prevăzut acces independent pentru alegătorii cu dizabilități.

Cu o zi înainte de ziua alegerilor, BEC a emis o circulară pentru BEJ-uri, reiterând prevederile privind procedurile de închidere și numărare.⁵² În secțiile de votare în care IEOM a observat numărătoarea, în general procesul a fost rapid și eficient, deși uneori grăbit, ceea ce a dus la respectarea inconsecventă la anumite proceduri, cum ar fi numărarea buletinelor de vot neutilizate sau a semnăturilor de pe listele electorale. În unele cazuri, observatorii IEOM au avut o vizibilitate limitată asupra procesului de numărare. Completarea proceselor verbale cu rezultatele s-a făcut, în general, în conformitate cu procedurile stabilite. La nivelul BEJ-urilor, preluarea și centralizarea proceselor verbale cu rezultatele au fost eficiente, dar transparența a fost limitată uneori, deoarece observatorii IEOM nu au avut întotdeauna acces deplin la procesul de introducere a datelor, iar observatorii naționali și cei ai partidelor, nu au dreptul, prin lege, în mod specific, de a observa acest proces.

În ziua alegerilor, BEC a analizat și a publicat trei hotărâri privind plângerile împotriva înlocuirii membrilor BESV-urilor, precum și 149 de plângeri legate de conținut online. În plus, LEOM ODIHR a primit informații limitate pe parcursul zilei, cu privire la 26 de plângeri depuse de alegători și grupuri de observatori naționali la birourile electorale. Acestea s-au referit la presupuse încălcări ale procedurilor de vot, cazuri de vot multiplu, postarea pe scară largă pe rețelele de socializare a fotografiilor buletinelor de vot marcate de către alegători, publicarea rezultatelor exit poll înainte de încheierea votului și continuarea campaniei. Informațiile despre aceste cazuri nu au fost puse la dispoziție în mod constant pe site-urile birourilor electorale respective, limitând transparența. În plus, Ministerul Afacerilor Interne a raportat 244 de încălcări legate de alegeri.⁵³

După încheierea secțiilor de votare, cifrele privind prezența la vot și rezultatele preliminare au fost publicate online, în timp real, în mai multe formate ușor de utilizat. Până în dimineața zilei de 19 mai, 100% din procesele verbale cu rezultatele au fost procesate, indicând victoria domnului Dan cu 53,6% din voturi exprimate. Prezența la vot a fost raportată la 64,72%, reprezentând o creștere de 11,5% față de primul tur.

***Versiunea în limba engleză a raportului este singurul document oficial.
Este disponibilă o versiune neoficială în limba română.***

⁵² [Circulara](#), emisă la 17 mai, a reiterat procedurile de numărare și completare a proceselor verbale conținând rezultatele, precizând că orice cerere de renunțare trebuie depusă, în scris, de către un membru BESV, înainte ca protocolul să fie finalizat, și a subliniat că astfel de cereri și plângeri aferente trebuie decise cu votul majorității.

⁵³ În cele mai multe cazuri, acestea au vizat încălcări ale interdicției de a face propagandă electorală, fotografierea buletinelor de vot și contravenții minore de ordine publică. Poliția a raportat, de asemenea, 76 de posibile incidente legate de alegeri, înainte de ziua alegerilor și în cursul nopții de dinainte, dintre care peste jumătate au implicat continuarea campaniei.

INFORMAȚII DESPRE MISIUNE ȘI MULȚUMIRI

București, 19 mai 2025 – Acest *Raport preliminar* este rezultatul unui efort comun care implică Oficiul OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (ODIHR) și Adunarea Parlamentară a OSCE (AP OSCE). Evaluarea a fost făcută pentru a determina dacă alegerile au respectat angajamentele OSCE și alte obligații și standarde internaționale pentru alegeri democratice, precum și legislația națională

Lucie Potůčková (Cehia) a fost Șefa delegației AP OSCE și a fost numită de președintele în exercițiu al OSCE în calitate de Coordonator Special și lider al delegației AP OSCE. Eoghan Murphy (Irlanda) este șeful misiunii LEOM ODIHR, care a început pe 23 martie

Acest *Raport preliminar* este transmis înainte de finalizarea procesului electoral. Evaluarea finală a alegerilor va depinde, parțial, de desfășurarea etapelor rămase ale procesului electoral, inclusiv de anunțarea rezultatelor, precum și de gestionarea posibilelor reclamații sau contestații post-electorale. ODIHR va elabora un raport final cuprinzător, inclusiv recomandări pentru posibile îmbunătățiri, la aproximativ opt săptămâni de la finalizarea procesului electoral. AP OSCE își va prezenta raportul la următoarea reuniune a Consiliului Permanent.

Misiunea ODIHR de observare limitată a alegerilor include 12 experți în capitală și 22 de observatori pe termen lung detașați în toată țara. În ziua alegerilor, au fost trimiși 44 de observatori din 19 de țări, inclusiv o delegație formată din 7 membri ai AP OSCE. Deschiderea a fost observată în 11 secții de votare și votul a fost observat în 136 secții de votare din țară. Numărarea a fost observată în 12 secții de votare, iar centralizarea în 11 BEJ-uri

LEOM dorește să mulțumească autorităților pentru invitația de a observa alegerile, precum și Autorității Electorale Permanente, Biroului Electoral Central și Ministerului Afacerilor Externe pentru sprijinul acordat. Ei își exprimă, de asemenea, aprecierea față de alte instituții ale statului, partide politice, mass-media și organizații ale societății civile, precum și față de reprezentanții comunității internaționale pentru cooperarea lor

Pentru mai multe informații, vă rugăm contactați:

- Eoghan Murphy, Șef Misiune LEOM ODIHR, în București (office@odihr.ro);
- Anna Jaroszewicz, ODIHR: anna.jaroszewicz@odihr.pl sau +48 695 808 828;
- Nat Parry, OSCE PA: nat@oscepa.dk sau +45 60 10 81 77

Adresa LEOM ODIHR:

Excelsior Business Center, Strada Academiei 28-30, București 010016

Telefon: +40 (0) 759 120 732

Email: office@odihr.ro

Website: www.osce.org/odihr/elections/romania/587163